

Notiser

Foto Bertil och Ulla Dolk

Jan Björk och Gigi Sahlstrand (i våtdräkt) förbereder utläggningen.

Fågelflottar utlagda

MOF har fått två flottar som änder, gäss, måsar m m kan rasta/vila/häcka på av StOF (Stockholms Ornitologiska Förening). En sattes ut nordväst om tornet i Svartsjövikens och en i dämmet. Flottarna är byggda på Adelsö. Första fågel på flotten i dämmet var en rastande skogssnäppa.

Gigi Sahlstrand

Foto Bertil och Ulla Dolk

Första gästen – en skogssnäppa!

Sångsvanarnas julaftonssträck

När jag var ute med hunden på julafton 2014 passerade en flock på 46 sångsvanar över mig. Tidigare på dagen hade jag sett ett par mindre flockar sträckt mot VSV och efter lunch kom en stor flock på ca 60 fåglar, allt utan att jag gjorde någon systematisk räkning. Så många svanar passerar normalt inte på en dag. Orsaken var uppenbarligen att efter en mycket mild höst kom nu kyla som gjorde att småsjöarna nu började frysa igen. Sångsvanarna brukar rasta på hösten i åar och grunda sjöar där de kan beta av undervattensvegetationen. Kylan tvingade dem nu att söka sig söderut. Veckorna före hade det varit milt men på julafton var det fyra minusgrader med utsikter till kallare väder de följande dagarna.

Under julafton passerade uppskattningsvis minst 5 000 sångsvanar Stockholms län, ett enligt den lokala rapportkommittén nytt rekord. Några siffror för 24 december från Svalan: Mälarklippan 2 250 fåglar, Trolldalstippen 2 120, Mariefred 1 150, 30-m kärret 969, Grödinge 675, Viggbyholm 510, Uringe Gammelmgård 440, Gällstaö ca 400 och Brannäs våtmark, Södermanland 340.

En titt på finska Tiira och svenska Svalan visar också att det var högst sträckaktivitet på just julafton. Totalt finns det i Finland och Sverige 10000–15000 häckande par enligt Fåglarna i Sverige och den finska Atlasinventeringen. Det ger ca 25 000 individer. Av dessa passerade på julafton minst 20 % över Ekerö kommun. (Därtill kommer dock också ett oräknat antal icke häckande fåglar.)

Troligen kom de flesta fåglarna från Finland men en del rastade säkert också i nordöstra Uppland innan kyla och is tvingade iväg dem.

Jan Sondell

Falkar och papegojor?

En ny lista över de svenska namnen på världens alla fågelarter håller på att färdigställas. Den första delen, som innehåller alla icke-tättingar och en femtedel av tättingarna, publicerades under 2014. Den som letar på de vanliga ställena efter vissa arter får leta ordentligt. Det har skett en hel del förändringar och den mest uppseendeväckande är att falkarna numera återfinns precis före tättingarna, tillsammans med papegojorna.

Att falkar genetiskt sett har mycket gemensamt med papegojor är visserligen inga nyheter i den taxonomiska forskningsvärlden, men det tar alltid tid för den här typen av förändringar att få ordentligt fäste. Nu är den i alla fall med i den uppdaterade världslistan. En annan förändring som också säkert har höjt ett och annat ögonbryn är att doppingarna har flyttats från placeringen efter lommarna – till flamingorna.

När de här förändringarna kan komma i fågelböckerna vet vi inte. Det är möjligt att den tidigare indelningen bevaras ännu ett tag. Ett positivt besked för alla oss vanemänniskor. Att ta fram den nya namnlistan har tagit lång tid. Redan 2008 presenterade SOF:s namnkommitté ett första förslag till svenska namn. Sedan har listan legat på remiss och en hel del synpunkter och nya namnförslag inkom, vilka har bearbetats på uppdrag av SOF-BirdLife Sveriges Taxonomikommitté.

Hela listan (del 1+2) innehåller 10 534 nu levande arter. Del två väntas blir klar inom kort. Mer information om arbetet kring de nya namnen och en länk till listan finns på:

<http://www.sofnet.org/sveriges-ornitologiska-forening/svenska-namn-pa-varldens-faglar/>

Signe Hagerman

Vadarstrand vid Menhammarsviken?

I *Fåglar på Mälärörna 2013* presenterades ett förslag till restaurering av sankängar vid Menhammarsviken. MOF och MNF har därefter presenterat förslaget för ägaren av Menhammarsgård, som är största markägare vid viken. Tyvärr vill inte ägaren för närvarande engagera sig i en restaurering, bl a. framhålls som skäl osäkerhet om kommande inriktning på hästhållningen och bidragsregler i skogs- och jordbruk. Föreningarna har därför tills vidare kommit överens om att inte driva frågan.

Jan Sondell

Markbearbetning vid Svartsjöviken

Som många säkert har sett har sankängarna omkring Svartsjöviken/Svartsjö dämme markbearbetats med specialmaskiner för våtmarker. Dessa maskiner har varit i Svartsjöviken flera gånger förut. Bearbetningen görs inte främst av naturvårdsskäl utan för att hålla markerna i ett skick som berättigar till fullt EU-bidrag för våtmarksbete. De aktuella betesdjuren är av typ Hereford och alltså relativt stora och tunga. De har svårt att gå ut i de sankaste delarna av betesmarken och den växer därför lätt igen. Genom den kompletterande markbearbetningen kan länsstyrelsen ändå godkänna betestrycket.

Jan Sondell

Markbearbetning i dämnet. Svartsjö slott i bakgrunden.